

Adı Soyadı :

Puanı

Sınıfı / Numarası :

İnsanlar ilk doğdukları andan itibaren bazı haklara sahiptirler. Bunlara temel haklarımız denir. Demokratik ülkelerde yaşayan insanların hepsinin haklarını ülkesi korur. Kendi anne babası bile bu hakları elinden alamaz. Bu hakları ihlal eden kişiler cezalandırılır.

Bunlar: Yaşama hakkı, vatandaşlık hakkı, sağlık hakkı, kişi dokunulmazlığı hakkı, eğitim hakkı, düşünce ve ifade özgürlüğü hakkı, din ve vicdan özgürlüğü hakkı, özel yaşamın gizliliği hakkı.

İnsanlar bu haklarını başkalarına zarar vermemek ve başkasının hakkına girmemek koşulu ile istediği gibi kullanır. Buna da özgürlük denir. Fakat yine de haklarımızdan istediğimiz gibi vazgeçemeyiz veya başkasına devredemeyiz.

Ayrıca insan olarak bu haklarımızı kullanırken çevreye ve diğer insanlara karşı dikkat etmemiz gerekir. Bir karar verdiğimizde veya bir şey yaptığımızda sonuçlarını kabul etmemiz gerekir. Buna da sorumluluk denir.

48 puan / Her soru 8 puan

Aşağıdaki 6 soruyu metinde verilen bilgilere de dikkat ederek çözümlü.

1.) Ali 9 yaşına gelmiştir. Köyde çobanlık yapar henüz okuma yazma bilmez. Okula hiç gitmemiştir. Çobanlık yapıp para kazanmalıdır.

Ali'nin hangi hakkı elinden alınmıştır?



- A) Sağlık Hakkı B) Kişi Dokunulmazlığı
C) Eğitim Hakkı D) Yaşama Hakkı

2.) Mehmet'in komşusu akşamları geç saatlere kadar oturur ışığı kapatmaz. Mehmet de komşusunun ne yaptığını merak eder ve evini dürbünle izlemeye karar verir.

Mehmet komşusunun hangi hakkını ihlal etmiştir?



- A) Düşünce özgürlüğü
B) Sağlık hakkı
C) Özel yaşamın gizliliği hakkı
D) Kişi dokunulmazlığı

3.) Aşağıdakilerden hangisi sorumlu bir insanın yapacağı bir davranış **değildir**?

- A) Sokaktaki kedilere mama vermek
B) Çöpleri yere atmak
C) Ödevlerini zamanında yapmak.
D) Kağıt atıkları geri dönüşüme atmak.

4.) Çocuklar yaşı geldiklerinde mutlaka okula gitmelidir. Okulda arkadaşlarına saygılı olmalı, vurmamalı, saçını çekmemelidir. İstemediği sürece ona dokumamalıdır. Aşı veya sağlık kontrolü hizmeti için okula gelen sağlıkçıların da tavsiyelerini dinlemelidir.

Yukarıdaki yazıda temel haklarımızla ilişkili bazı durumlar, olaylar hakkında öneriler verilmiştir.

Hangi hakkımız ile ilişkilendirilebilecek bir cümle **yoktur?**

- A) Din ve Vicdan Özgürlüğü
B) Sağlık Hakkı
C) Eğitim Hakkı
D) Kişi Dokunulmazlığı



5.) Kemal sosyal medyada bir yazı yazmıştır. Yazısında okul bahçelerinin yanlış yapıldığı, bahçelerin çim olması gerektiği ile ilgili fikirlerini açıklamıştır.

Kemal hangi temel hakkını kullanmıştır?

- A) Din ve vicdan özgürlüğü
B) Konut dokunulmazlığı hakkı
C) Özel yaşamın gizliliği hakkı
D) Düşünce ve İfade Özgürlüğü

6.) Aşağıdakilerden hangisi Din ve Vicdan Özgürlüğüne **aykırıdır**?

- A) Namaz kılmak için camiye gidebilmek.
B) Ramazanda oruç tutmayan kişilerin çarşıya çıkmasını, yemek yemesini, su içmesini yasaklamak.
C) Bayram namazını kılmaya gitmemek.
D) Evinde Kuran okutup arkadaşlarını davet etmek.

7.) Aşağıdaki boşlukları uygun kelimelerle doldurunuz. (12 Puan)

sosyal

eşit

saygı

empati

demokratik

- a. Başkalarının düşüncelerine gösterme sorumluluğum vardır.
- b. Bütün insanlar kanunlar önünde haklara sahiptir.
- c. İnsanlar tek başına bir dağa çıkıp yaşamakta zorlanırlar. Birlikte uyum içinde yaşarlar. Çünkü insanlar canlılardır.
- d. bir ülkede halk kendini yötecek kişileri kendisi oy kullanarak seçer. Seçilen kişiler kendine oy verse de vermese de herkese eşit davranır, herkesin hakkına saygı gösterirler.

8.) Aşağıdaki çocuklar bazı bilgiler vermiştir. Çocuğun verdiği bilgi doğru ise 'D' yazan kutucuğu, yanlış ise 'Y' kutucuğunu işaretleyiniz. (40 puan) Her soru 8 puan

D Y



Birisinin benim hakkımı yediğini düşünürsem önce onunla konuşurum. Çözemezsem ortak bir arkadaşımızdan arabulucu olmasını isterim. Yine çözemezsek yasal yollara başvururum.

D Y



Özgürlüklerimiz sınırsızdır. Ne yaparsak yapalım özgürlüğümüz elimizden alınamaz.

D Y



Temel haklarımızı istediğimiz gibi kullanabiliriz. Bazılarından vazgeçebiliriz. İstersek bazılarını arkadaşlarımıza ya da ailemize devredebiliriz.

D Y



İnsan düşünen, gelişmiş teknolojiler üreten ve sürekli kendini geliştiren bir canlıdır. Bu özelliğinden dolayı doğaya ve yaşayan diğer tüm canlılara karşı sorumlulukları vardır.

D Y



Temel hak ve özgürlüklerimizi kullanırken dikkat etmeliyiz. Eğer başkasına zarar veriyorsak, orada artık durmalıyız.